

Jaarverslag 2015

Terugblik en resultaten

De Nederlandse Vereniging van Banken (NVB) is de vertegenwoordiger van alle banken die in Nederland actief zijn. Namens onze leden zijn we gesprekspartner voor politiek, overheid en andere organisaties. In 2015 heeft de NVB zich gefocust op vijf prioriteiten. De resultaten presenteren we hier.

1

Cultuur en gedrag

Toekomstgericht Bankieren

Het Maatschappelijk Statuut, de Code Banken en de Gedragsregels vormen samen het pakket Toekomstgericht Bankieren. Hiermee geven banken aan hoe zij dienstbaar en duurzaam willen bankieren.

De gedragsregels worden nageleefd door iedere medewerker in de sector. Dit kwam tot uiting met het afleggen van de bankierseed vanaf 1 april 2015 door alle ruim 80.000 medewerkers bij banken. Iedere bank richtte een bij de eigen bank passende ceremonie in. Met het afleggen van de bankierseed zijn alle medewerkers aanspreekbaar op hun gedrag door de gelijktijdige invoering van het tuchtrecht. Meer informatie hierover: www.tuchtrechtbanken.nl.

Monitoring Commissie Code Banken

In 2015 is ook de nieuwe Monitoring Commissie Code Banken, onder leiding van voorzitter Inge Brakman, aan de slag gegaan. In de eerste rapportage doet de Commissie een oproep aan banken om meer van hun veranderingen te laten zien aan de buitenwereld. Banken worden aangespoord om nog meer deel te nemen aan het maatschappelijke debat.

Cultuur- en Gedragskaart

Jonge bankiers hebben de eerder door hen ontwikkelde Cultuurkaart in bijeenkomsten in De Nieuwe Poort uitgebreid met een Gedragskaart. De Cultuur- en Gedragskaart geeft inzicht in de gedeelde waarden en het daarbij passende gedrag zoals de nieuwe generatie binnen banken deze ziet. De kaart is binnen diverse banken gebruikt om het interne debat te stimuleren en vormt daarmee een bouwsteen in het werken aan een vernieuwde cultuur binnen de sector.

2

Toezicht, stabiliteit en structuur

Europese bankenunie

2015 was het eerste volledige jaar waarin de Europese Centrale Bank (ECB) als toezichthouder actief was. De NVB heeft succesvol de verbinding gemaakt met de nieuwe toezichthouder, door overleg te voeren met de ECB op diverse niveaus. Zo zijn ontwikkelingen binnen het Single Supervisory Mechanism (SSM) besproken binnen de SSM taskforce van de NVB, die nauw samenwerkt met de Europese Bankenfederatie (EBF). Daarnaast heeft de NVB aansluiting gezocht bij een nieuwe toezichthouder, de Single Resolution Board (SRB).

De EC heeft een voorstel gepresenteerd voor een Europees Deposito Garantiestelsel (EDIS). De NVB is in overleg getreden met de EC en betrokken ministeries om over de precieze vormgeving van dit stelsel na te denken.

Kapitaal en liquiditeit

De NVB heeft een constructieve bijdrage geleverd aan de voorstellen van het Basel Comité tot herziening van kapitaaleisen voor banken. In 2014 was het Basel Comité voornemens externe ratings voor kapitaalberekeningen af te schaffen. Eind 2015 blijkt het gebruik van externe ratings bij de bepaling van risicogewichten toch in de zogenaamde standaard benadering voor krediet risico (SA) gehandhaafd te worden. Het belang van behoud van deze risicogevoeligheid is groot, ook voor de Nederlandse economie: als kapitaaleisen niet voldoende worden afgestemd op feitelijke risico's, ontstaan er perverse prikkels om juist meer risico's te nemen. Over de impact van deze Basel herziening zijn gesprekken gevoerd met onder andere De Nederlandsche

Bank (DNB), het ministerie van Financiën en de Europese Commissie (EC). De EC heeft zelf ook regels doorgevoerd die de kapitaalspositie van Nederlandse banken raakt, zoals bij de voorstellen voor securitisaties. De inzet van de NVB hierbij is om eenvoudige securitisaties mogelijk te blijven maken voor de financiering van de economie.

Reporting, accounting, audit

De NVB heeft bijgedragen aan het beheersbaar houden van de rapportageverplichtingen van toezichthouders. Zowel als het gaat om de toezichtrapportages voor het SSM als om de nieuwe uitvragen om de impact voor financiële stabiliteit beter in kaart te krijgen. Ondanks de rapportagedruk zijn grote stappen gezet in kwaliteit van de rapportages.

De implementatie van de nieuwe accounting standaard voor financiële instrumenten, International Financial Reporting Standards (IFRS 9) is voorbereid. De NVB is vertegenwoordigd in verschillende werkgroepen die de impact hiervan bespreken en levert input aan voor de consultaties op deelonderwerpen. De gevolgen van IFRS 9 op Common Equity Tier 1% (CET1%), hebben we via onze deelname aan de werkgroep van de EBF onder de aandacht gebracht van de ECB.

3

Dienstverlening consumenten

Klantbelang centraal

Nederlandse banken hebben oog voor de financiële toekomst van de consument en vergroten de mogelijkheden om klanten zelf keuzes te laten maken. Banken hebben in kaart gebracht in hoeverre het klantbelang centraal wordt gesteld, om de dienstverlening verder te kunnen verbeteren.

In september is de eerste Vertrouwensmonitor Banken gepubliceerd. Deze monitor meet hoeveel vertrouwen Nederlanders hebben in banken in het algemeen, de eigen bank en hoe tevreden ze zijn over de dienstverlening. Jaarlijks wordt gepubliceerd welke onderdelen van de dienstverlening verbeterd kunnen worden en hoe het vertrouwen in banken verder versterkt kan worden.

Financiële educatie

De overheid laat steeds meer belangrijke financiële beslissingen over aan burgers. De NVB hecht groot belang aan financiële educatie en vindt dat dit een vaste plek in het onderwijs moet krijgen. We hebben lesprogramma's ontwikkeld voor het basisonderwijs (Bank voor de Klas) en het voortgezet onderwijs (Ik en Geld). In 2015 zijn door bankmedewerkers bijna 5.000 gastlessen in het basisonderwijs gegeven. Ruim 300 scholen in het voortgezet onderwijs gebruiken de interactieve lessen 'Ik en Geld'.

Woningmarkt

In 2015 was er veel aandacht voor de flexibilisering van de arbeidsmarkt en de gevolgen daarvan voor de woningmarkt en hypotheekverstrekking. De NVB heeft een informatieportal ontwikkeld voor zzp'ers en flexwerkers, www.flexibelwerkenwonen.nl.

Particuliere vermogensopbouw

Banken spelen als dienstverlener een belangrijke rol bij vermogensopbouw en zien goede dienstverlening als een grote verantwoordelijkheid richting de klant. Banken willen eraan bijdragen dat klanten hun persoonlijke doelen rond inkomen en vermogen kunnen realiseren. Ze werken onder meer aan verbetering van de transparantie in de dienstverlening.

Zo krijgen beleggers bijvoorbeeld meer informatie over de kosten van beleggen. Op de website van banken kunnen zij in één oogopslag zien wat ze betalen voor de dienstverlening van de bank én wat de kosten zijn die fondsbeheerders in rekening brengen voor hun producten. Hierdoor wordt het voor beleggende particulieren makkelijker om inzicht te krijgen in de totale prijs die zij betalen.

Criminaliteitsbeheersing

Banken werken intensief samen aan criminaliteitsbeheersing. Om dat effectief te doen wordt met name geïnvesteerd in publiek-private samenwerkingen. Dit werpt zijn vruchten af. Het aantal incidenten en de schade als gevolg van fraude in het betalingsverkeer en plofkraken is in 2015 verder afgenomen. Het fenomeen bankoverval is uitgebannen. Om te voorkomen dat banken misbruikt worden door witwassers en terroristen is samengewerkt met verschillende

overheidsinstanties. Met name door vroegtijdig informatie te delen over nieuwe trends en werkwijzen.

4

Financiering Nederland

Financiering via kapitaalmarkten

De Europese Commissie heeft in 2015 een actieplan voor een Europese Kapitaalmarktunie gepresenteerd. Deze Kapitaalmarktunie moet zorgen voor verdieping en verbreding van financieringsmogelijkheden in de Europese Unie. Dit kan bijdragen aan versterking van de economische groei. Sterkere kapitaalmarkten maken het financiële systeem stabiel. Solide functionerende markten zijn een kritische succesfactor voor het slagen van de Kapitaalmarktunie. Met het onderhouden van de handel in financiële instrumenten (marketmaking) willen banken een bijdrage leveren aan het functioneren van de markten. De huidige opeenstapeling van regelgeving zoals kapitaal-eisen zorgt er voor dat banken minder in staat zijn dit te doen. De NVB heeft bij Europese beleidsmakers onder de aandacht gebracht dat heroverweging en aanpassing van de voorgenomen regelgeving noodzakelijk is om de Kapitaalmarktunie tot een succes te maken.

MKB-financiering

Ondanks dat steeds meer verschillende partijen actief zijn in de mkb-financieringsmarkt, blijft de financiering van het mkb een uitdaging. Steeds meer verschillende partijen zijn actief in de mkb-financieringsmarkt. Om het belang van samenwerking tussen verschillende partijen en aanbieders van financiering te benadrukken, heeft de NVB samen met MKB-Nederland een mkb-top georganiseerd. Tijdens dit event is de Nationale Financieringswijzer gelanceerd, www.nationalefinancieringswijzer.nl. Dit is een initiatief van de NVB met onder andere het ministerie van Economische Zaken, MKB-Nederland en de Kamer van Koophandel om ondernemers wegwijs te maken in de verschillende publieke en private financieringsvormen.

Zorgsector

Banken zijn in 2015 de belangrijkste financier geweest van de Nederlandse gezondheidszorg. Banken willen deze rol blijven vervullen, maar de transitie waarin de sector zich bevindt brengt uitdagingen met zich mee. Per 1 januari 2015 is de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) ingevoerd. Veel zorgtaken die voorheen bij het Rijksoverheid lagen, zijn nu bij gemeenten belegd. Deze complexe verandering heeft tijd nodig en de betrokken partijen moeten groeien in hun nieuwe rol. De NVB is met verschillende belanghebbenden het gesprek aangegaan om te zorgen dat de sector ondanks alle grote veranderingen financierbaar blijft.

5

Bank van de toekomst

De NVB heeft een aantal dialoogbijeenkomsten met stakeholders georganiseerd over belangrijke ontwikkelingen in de bancaire sector en de maatschappij. Onder andere over:

- de verduurzaming van de woningmarkt. Met als belangrijkste conclusie dat huiseigenaren meer inzicht moeten krijgen in de voordelen die energiebesparende maatregelen kunnen opleveren;
- de informatievoorziening van banken over hun duurzaamheidsbeleid- en praktijk: transparantie over duurzaamheid;
- FinTech: de uitdagingen van technologische ontwikkelingen voor de bancaire sector. Samen met INSEIT, Hemmingway en DNB heeft de NVB een bijeenkomst hierover georganiseerd voor bestuurders en commissarissen van banken;
- een reeks constructieve debatavonden met academische economen, bankbestuurders en overige deskundigen vastgelegd in het boek: 'Banken, buffers en de belastingbetaler'.

www.nvb.nl